

Ko te Pāhiagia o nā ata tīfaga, tākaloga vītiō, ma nā lomiga i Niu Hila

Fakafetai mo te faitauga o nā fakamatalaga e uiga ki te pāhiagia o nā tīfaga, ata vītiō, tuhi ma nā lomiga i te Gagana Tokelau. E fakamoemoe ko tēnei fakamatalaga e tali atu ai ki au fehili e uiga ki te pāhiagia o iēnei mea i Niu Hila.

Kāfai e i ei ni au fehili e uiga ki te pāhiagia o nā polokalame i te televihe ma te leitiō oi fano ki te website o te Broadcasting Standards Authority – www.bsa.govt.nz.

KO TE TŪLĀFONO MŌ TE PĀHIAGIA O NĀ ATA TĪFAGA, ATA VĪTIŌ, TUHI MA NĀ LOMIGA I NIUHILA E TAKU KO TE TŪLĀFONO O TE FAKAVAHEGAGIA O NĀ ATA TĪFAGA, VĪTIŌ MA NĀ LOMIGA 1993 (THE FILMS, VIDEOS AND PUBLICATIONS CLASSIFICATION ACT 1993)

Ko te tūlāfono e fakataga ai te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala (Office of Film and Literature Classification) ke fakavahega nā mea e vē ko nā ata tīfaga, DVD, tuhi, tākaloga vītiō, mekahini (megazines) ma nā faila o nā komipiuta (computer files). Ko nā ata tīfaga e tatau ke i ei te fakailoga fakavahegagia aloakia a Niu Hila kāfai ka fakatau, kave mō he vaitaimi pukupuku (hire) pe fakaali mō tagata lautele i Niu Hila.

E vēhea o na āfāina koe ma tō kāiga i te Tūlāfono o te Pāhiagia o nā tīfaga, vītiō, ma nā lomiga (Censorship Law)

Ko nā tūlāfono o te Pāhiagia o nā ata tīfaga, vītiō, tuhi ma nā lomiga i Niu Hila e fehoahoani ke puipui tō kāiga mai nā mea e hē lelei.

KO NĀ MEA E TATAU KE KĒ ILOA E UIGA KI TE TŪLFONO MŌ TE PĀHIAGIA O NĀ ATA TĪFAGA, VĪTIŌ, TUHI MA NĀ LŌMIGA

- Ko he holi tūlāfono te fōki o nā DVD i te matua fakatapulāgia pe ko nā tākaloga vītiō ki nā tino i lalo ifo i te matua fakatapulāgia i te fakavahegaga e vēia ona fakagata ai.
- Ko he holi tūlāfono te fōki o nā DVD, tākaloga vītiō, tuhi, mekahini (megazines) pe ko nā faila o nā komepiuta (computer files) e tuha lava pe hēai he matua fakatapulāgia mō te fakavahegaga e fakailoga ai.
- Ko he holi tūlāfono te fōki o nā DVD e i ei nā feuhuakiga matagā e aofia ai nā vaega hā o te tagata (sexually explicit DVD), tuhi, mekahini (megazines) pe ko nā faila komepiuta (computer files) ki nā tino i lalo ifo i te 18 tauhaga te mātutua.

Faitau te *Vāega o te Matua Fakatapulāgia* i lalo mō nā fakamatalaga e uiga ki nā mea e i loto i te matua fakatapulāgia.

KO NĀ FAKAVAHEGAGA LANU KUKULA KUA I EI TE MATUA FAKATAPULĀGIA

Ko nā lanu e fakailoga ai te fakavahegaga e vēia ko nā mōlī e pūlea nā tāvale i nā auala (traffic lights):

- LANUMEAMATA ko tona uiga ko hō he tino e mafai ke kikila ki te ata tīfaga.
- LANU HEHEGA ko tona uiga ko hō he tino e mafai ke kikila ki te ata tīfaga kae ko te ata tīfaga e mata e hē lelei mō iētahi tino ke kikila ki ei.
- LANU KUKULA ko tona uiga e fakatapulāgia te matua. E hē tatau ke fakaali e koe te ata ki nā tino i lalo o te mātua e vēia ona taku mai i te fakailoga (label).

Ko te fakamatalaga e tuhi mai i te fakailoga (label) e vē ona fakavahegagia ai, e taku mai ai nā mea i loto o te ata. Ko nā mea i loto i tēnei ata e ono hē fiafia pe fakamanukagia ai ni lagona o ni tino.

Ko nā fakailoga (labels) mō te fakavahegaga

G – Ko te ata e talafeai mō tagata uma.

PG – hō he tino e mafai e kikila ki ei. E fautuagia he lapatakiga mai mātua pe he tino matua fakamoemoegia kāfai ia tamaiti e kikila ki te ata.

M – hō he tino e kikila ki ei. Ko te ata e hili atu te talafeagai mō nā tino i luga atu i te 16 tauhaga te mātutua.

RP13 – e fakahā ke fakaali ki nā tino i lalo ifo i te 13 tauhaga te mātutua ke vāganā ai e i ei he tino mātua fakamoemoegia.

RP16 – e fakahā ke fakaali te ata tēnei ki nā tino i lalo ifo i te 16 tauhaga ke vāganā ai e ie he tino mātua fakamoemoegia.

R13 – e fakahā ke fakaali te ata tēnei ki nā tino i lalo i te 13 tauhaga te mātutua.

R15 – e fakahā ke fakaali te ata tēnei ki nā tino i lalo i te 15 tauhaga te mātutua.

R16 – e fakahā ke fakaali te ata tēnei ki nā tino i lalo i te 16 tauhaga mātutua.

R18 – e fakahā ke fakaali te ata tēnei ki nā tino i lalo i te 18 tauhaga te mātutua.

KO TE FAKATAUATUGA O NĀ DVD

E manakomia e koe nā fakailoga (labels) mō nā fakavahegaga mō au DVD kāfai e fia fakatau atu i Niu Hila. E mafai ke fakahala tupe koe e pā atu lava ki te \$3000 mō te fakatauatuga o nā DVD e aunoa ma ni fakailoga mō nā fakavahegaga (classification labels).

Matua fakatapulā ma nā mea (materials) e fakahā

KO TE LIHI O NĀ MEA E FAKAHĀ I TE MATUA KUA FAKATAPULĀGIA

Ko te lihi o nā mea e fakahā e mafai ke fakatapulā ki te matual:

- Feuhuakiga (sex)
- Ata fakamatakutaku
- Holitūlāfono ma amioga matakutia
- Fakahauāga (violence)
- Gagana matuā hili atu te kino ma te hē talafeagai
- Pule ki te ola ma te fakamanukaga o te tino

KO NĀ MEA E FAKAHĀ I TE TULAFONO

Ko iētahi mea i loto e fakahā lava i taimi uma i te tūlāfono i Niu Hila:

- Feuhuakiga e i loto ai ni tamaiti
- Ko nā mea fakamālohia ai nā feuhuakiga, fakahauāga ma te fakamataku
- Ko nā mea tau feuhuakiga e i ei te fakamanuka o te tino ma te fakahauāga lahi
- Ko nā mea tau feuhuakiga e i ei ai nā meaola
- Ko nā mea tau feuhuakiga e i ei nā tino oti
- Ko nā mea tau feuhuakiga e i ei ai te fekau lata mai (pi) pe ko te fekau mamao (tae)

Ko iētahi mea i loto e mafai foki ke fakahā i te tūlāfono a Niu Hila. E i loto ai nā mea e:

- Fakamālohia ai nā amio holiūlāfono
- Fakamālohia ai nā amio fakahauāga
- E fakamālohia ai nā amio feuhuakiga ma tamaiti
- E fakaaogā ai nā tamaiti telefua
- E fakamālohia ai nā amio tau te tuku ki lalo o iētahi tino ma te fakailoga lanu

KO HE HOLITŪLĀFONO TE IA TE KOE O NĀ MEA E FAKAHĀ I TE TŪLĀFONO

Ko he holiūlāfono te te ia te koe, pe ko te puke (download) mai te initaneti, (internet) pe ko te tufatufa e koe o nā mea e fakahā i te tūlāfono. E mafai ke falepuipui koe ke pā ki te 14 tauhaga mō te i ei ia te koe, pe ko te puke (download) mai te initaneti (internet) pe ko te tufatufa e koe o nā mea e fakahā i te tūlāfono. Faitau *nā mea e fakahā i te tūlāfono* i luga mō nā fakamatalaga e uiga ki nā itūkāiga mea e fakahā.

Ko te faiga e pāhiagia ai nā ata tifaga, takaloga vītiō, tuhi ma nā lomiga i Niu Hila

E HILI ATU I TE FOKOTAHI O FAKALAPOTOPOTOGA E NAFA MA TE PĀHIAGIA O NĀ MEA IĒNEI I NIU HILA

Ko te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala

- Ko kimātou ko he fakalāpotopotoga tutokatahi a te mālō
- Ko te Pule o te Pāhiagia o nā ata tīfaga, vītiō, tuhi ma nā lomiga i Niu Hila (Censor) ko te Ulu Fakatonu foki ia o te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala.
- E fakavahega e kimātou nā mea ono manakomia ke fakatapulā fuafua ki te matua pe ko te fakahā foki. Ko iētahi mea e ono fakatapulā fuafua ki te matua pe fakahā foki ona e i loto ai nā feuhuakiga, ata fakamātakutaku, fakahauāga hōlitūlāfono, fakahauāga ma gagana hē lelei.
- E fakavahega e kimātou nā ata tīfaga fuafua ki te matua fakatapulā, nā DVD ma nā tākaloga vītiō i Niu Hila
- E mafai foki ke fakavahega e kimātou nā tuhi, mekahini (megazines) faila komepiuta, (computer files) ma iētahi mea e lahi.

Ko te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala e tali ki nā fehili ma nā faitioga mai tagata lautele. E fai e kimātou nā hukehukega e uiga ki nā matākupu tau te Pāhiagia o nā ata tīfaga, tākaloga vītiō, tuhi ma nā lomiga i Niu Hila. E kavatu foki e kimātou nā fautuaga, fakamatalaga ma nā lihohi (resources) e uiga ki te Pāhiagia o nā mea iēnei e aunoa ma he totogi.

Ko tagata lautele e mafai ke fehili ki te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala ke fakavahega he mea – e vēia ko he tuhi pe he mekahini. Kikila ki te *Fehokotaki te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala* i lalo mō iētahi fakamatalaga e uiga ki te fakavahegaga o he mea.

The Film and Video Labelling Body (Ko te Fakalāpotopotoga mō te Fakailogaga o nā Ata Tīfaga ma nā Ata Vītiō)

- E fakavahega e kilātou nā ata tīfaga, DVD ma nā tākaloga vītiō i e ia e hē fakatapulāgia fuafua ki te matua.
- E kaumai e kilātou nā fakailoga (labels) mō te fakavahegaga o nā ata tīfaga ma nā DVD.

KO LEOLEO, TIUTE MA TE MATĀEKE O MATAKUPU FAKALOTOIFALE (DEPARTMENT OF INTERNAL AFFAIRS) E FAKAMĀLOHIA E KILĀTOU TE TŪLĀFONO MŌ TE PĀHIAGIA O NĀ ATA TIFAGA, TĀKALOGA VĪTIŌ, TUHI MA NĀ LOMIGA I NIU HILA

Ko te Matāeke o Matākupu Fakalotoifale

Ko te Vāega mō te Tauhihi ki te Pāhiagia o nā Ata Tīfaga, Tākaloga Vītiō, Tuhi ma nā Lōmiga (The Censorship Compliance Unit) o te Matāeke o Matākupu o te Fakailotoifale ko te fakalāpotopotoga mautū ia e fakamālohia e kilātou te tūlāfono mō te Pāhiagia o nā mea iēnei i Niu Hila. Ko te Vāega mō te Tauhihi ki te Pāhiagia o nā Ata Tīfaga, Tākaloga Vītiō, Tuhi ma nā Lōmiga i Niu Hila e fakamālohia te fakavahegaga e vēia ona tonu mai te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala. Ko te Vāega mō te Tauhihi

ki te Pāhiagia o nā mea iēnei e mafai ke mōlia e kilātou he tino pe he fakalapotopotoga mō he hōlitūlāfono e uiga ki nā Tūlāfono tau te Fakavahegaga.

Fakafehokotaki te Vāega mō te Tauhihi ki te Pāhiagia o nā Ata Tīfaga, Tākaloga Vītiō, Tuhi ma Lomiga i Niu Hila kāfai e iloa e koe he tino pe ko he fakalapotopotoga kua holi te tūlāfono tau te Fakavahegaga.

- censorship@dia.govt.nz
- 0800 252 887
- www.govt.nz/Service-Censorship-Compliance-index

- Ko te Matāeke o te Tiute o Niu Hila (New Zealand Customs Service)

- Ko te Matāeke o te Tiute o Niu Hila e puipui e kilātou te kaumai ki Niu Hila mai iētahi atunuku ni mea e fakahā. Fakafehokotaki te Matāeke o Tiute:

- feedback@customs.govt.nz
- 0800 428 786

Ko Leoleo

Ko leoleo e galulue ma te Matāeke o Tiute ma te Matāeke o Matākupu Fakalotoifale ke fakamālohia te tūlāfono o te Pāhiagia o nā ata tīfaga, tākaloga vītiō, tuhi ma nā lōmiga i Niu Hila. Fehokotaki te Ofiha o leoleo i te mea e nofo ai koe mō ni iētahi fakamatalaga.

Fehokotaki te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala

Ko te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala e tali ki nā faitioga ma ni fehili e uiga ki te Pāhiagia o nā Ata Tīfaga ma nā Tuhigā Tala i Niu Hila. Fakafehokotaki te Ofiha mō te Fakavahegaga o nā Ata Tīfaga ma Tuhigā Tala i Niu Hila:

- info@classificationoffice.govt.nz
- 0508 236 767